

АЛФРЕД ДЪО МЮСЕ

НОВЕЛИ

София, 2016

ПРЕВОДЪТ Е НАПРАВЕН ПО ИЗДАНИЕТО:

ALFRED DE MUSSET

CONTES ET NOUVELLES

ŒUVRES COMPLETES, T. 3

На корицата: портрет на Алфред дьо Мюсе, художник Петър Станимиров

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Георги Цанкова, превод, 2016

© Петър Станимиров, художник, 2016

© Издателство „Изток-Запад“, 2016

ISBN 978-619-152-944-5

АЛФРЕДДЪОМЮСЕ

ДВЕТЕ ЛЮБОВНИЦИ

Събрани новели

Превод Георги Цанков

Редактор Зоя Захариева-Цанкова

ИЗДАТЕЛСТВО „ИЗТОК – ЗАПАД“

КОЛЕКЦИЯ „ВЪРХОВЕ“

1. ДЖЕЙМС ДЖОЙС ♦ Одисей
2. ХАНС ЯКОБ ГРИМЕЛСХАУЗЕН ♦ Приключенията на Симплицисимус
3. ДАНИЪЛ ДЕФО ♦ Робинзон Крузо
4. АРТЪР КОНАН ДОЙЛ ♦ Три романа с Шерлок Холмс
5. ДЖОНАТАН СУИФТ ♦ Пътешествията на Гъливер
6. ЧАРЛС ДИКЕНС ♦ Големите надежди
7. ХЪРМАН МЕЛВИЛ ♦ Моби Дик
8. РОБЪРТ ЛУИС СТИВЪНСЪН ♦ Избрано
9. АЛФОНС ДОДЕ ♦ Дребосъчето
10. СЕНДАЛ ♦ Червено и черно
11. АЛЕКСАНДЪР ДЮМА ♦ Граф Монте Кристо, т. 1 и 2
12. МАРК ТВЕН ♦ Принцът и просякът.
Приключенията на Хъкълбери Фин
13. ЕДГАР АЛАН ПО ♦ Историята на Артър Гордън Пим
14. ЧАРЛС ДИКЕНС ♦ Коледна песен
15. ДЖОВАНИ БОКАЧО ♦ Декамерон
16. ФРАНЦ КАФКА ♦ Процесът
Присъдата. Новели и разкази
17. МИГЕЛ ДЕ СЕРВАНТЕС ♦ Знаменитият идалго дон Кихот
де Ла Манча, т. 1 и 2
18. РОБЕРТ ЩИЛМАРК ♦ Наследникът от Калкута
19. НИКОЛАЙ ГОГОЛ ♦ Мъртви души
Петербургски повести
Из „Миргород“
20. ТОМАС ХАРДИ ♦ Усесекски истории и други разкази
21. ГУСТАВ МАЙРИНК ♦ Голем. Белият доминиканец
22. ХАРИЕТ БИЧЪР СТОУ ♦ Чичо Томовата колиба
23. ЖУЛ ВЕРН ♦ Капитан Немо
24. ДЪНСЕЙНИ, ♦ Бащите на ужаса
ЛЪВКРАФТ, ХОДЖСЪН
25. АНДРЕЙ ПЛАТОНОВ ♦ Избрано. Том 1
26. РОБЪРТ ХАУЪРД ♦ Конан. Том 1 и 2
27. АНТОАН ДЪО СЕНТ-ЕКЗЮПЕРИ ♦ Романи
28. БРАМ СТОКЪР ♦ Градината на злото
29. ЕДГАР РАЙС БЪРОУЗ ♦ Тарзан. Том 1
30. ВИКТОР ЮГО ♦ Човекът, който се смее
31. АЛФРЕД ДЪО МЮСЕ ♦ Новели

СЪДЪРЖАНИЕ

ЕМЕЛИН (1837)

СИНЪТ НА ТИЦИАН (1838)

ФРЕДЕРИК И БЕРНАРЕТ (1838)

МАРГО (1838)

КРОАЗИЙ (1839)

ДВЕТЕ ЛЮБОВНИЦИ (1840)

ИСТОРИЯТА НА ЕДИН БЯЛ КОС (1842)

ПИЕР И КАМИЙ (1844)

ТАЙНАТА НА ЖАВОТ (1844)

БРАТЯТА ВАН БЮК (1844)

МИМИ ПЕНСОН (1845)

БЕНКАТА (1853)

БЕЛЕЖКА НА ПРЕВОДАЧА

Емелин

Без съмнение си спомняте, госпожо, за сватбата на госпожица Дювал. Макар за нея в Париж да говориха само един ден, както става с всяко нещо тук, тя беше голямо събитие за определени кръгове: ако не ме лъже паметта, случи се през 1825 г. Госпожица Дювал току-що бе излязла от църковния девически пансион, девойка на осемнайсет години с двайсет хиляди ливри рента. Господин Дьо Марсан, който встъпи в брак с нея, имаше само благородническата си титла и известни надежди, че един ден, след смъртта на чичо си, ще бъде пер на Франция – надежди, които отлетяха след Юлската революция. Иначе не разполагаше с никакво състояние, а беше прочут с бохемските си младежки прояви. Говореше се, че напуснал третия етаж на къща със стаи под наем, за да отведе госпожица Дювал близо до църквата „Свети Рох“¹ и се настанили в един от най-красивите дворци в предградиято „Сент Оноре“. Този странен съюз, сключен видимо доста лекомислено, предизвика хиляди тълкувания, всички до едно – погрешни, защото сред тях нямаше просто. Хората се опитваха на всяка цена да открият необикновено обяснение на странния факт. Ще приведем няколко детайла, необходими ни да си изясним нещата, същевременно те ще ви дадат и представа за нашата героиня.

След като се бе изявила като най-палавото, най-ученолюбивото, най-болнавото и най-инатливото дете на света, на петнайсет години Емелин стана девойка с розово-бяла кожа, висока, стройна и прояви независим характер. Притежаваше несравнима умереност на нрава и изглеждаше страхотно безгрижна, но даваше израз на твърда воля само когато нещо докосваше сърцето ѝ. Спрямо нея не биваше оказвана никаква принуда: винаги сама в кабинета си, единственото ѝ правило в труда беше да изпитва огромно удоволствие. Нейната майка, която я познаваше добре и горещо я обичаше, ѝ беше извоювала тази свобода, носеща ѝ известни компенсации за липсата на конкретна насоченост; защото естественото влечение към ученето и огънят на интелигентността са най-съвършените учители за природно надарените умове. А умът на Емелин беше забележителен както със задълбочеността, така и с жизнерадостта си; последното качество изпъкваше по-ярко поради възрастта ѝ. Беше изключително предразположена към

---

¹ Католически светец (1295–1327), който става известен като покровител на болните от чума. (Всички бележки без изрично отбелязаните са на преводача.)

размисъл, но дръзваше да прекъсва с духовита шега и най-дълбокомислените разсъждения, след което отделяше внимание само на комичната страна на мисълта си. Чуваха я съвсем сама да избухва в смях, а се случваше в пансиона посреднощ да събужда съседката си заради шумно изразеното си веселие.

Гъвкавото ѝ въображение изглеждаше подвластно на ентузиазма; по цели дни рисуваше или пишеше; но спомнеше ли си любима мелодия, веднага зарязваше всичко друго и седнаше на пианото, стотици пъти повтаряше избраното парче във всички гами; беше дискретна и въобще не се поддаваше на изблици на приятелско доверие, защото някаква свенливост ѝ пречеше да изразява на висок глас чувствата си. Предпочиташе еднолично да решава дребните проблеми, които в битието изникват на всяка крачка; по този начин си доставяше доста странно удоволствие, за което околните дори не подозираха. Но за любопитството ѝ имаше граници, които се дължаха на себеуважението: ето един от многобройните примери.

По цял ден учеше в стая, където имаше голяма остъклена библиотека с повече от три хиляди тома. Ключът за нея стоеше в ключалката, но Емелин беше обещала да не го докосва. Спази твърдо обещанието си, в това ѝ поведение имаше огромно достойнство, тъй като жадуваше да изучи всичко. Не беше забранено обаче да поглъща книгите с поглед; така че знаеше наизуст всички заглавия; последователно плъзгаше взор по рафтовете и за да достигне до по-високите, слагаше стол върху масата; със затворени очи можеше да вземе томчето, което ѝ поискана. Тя изпитваше възторг от авторите заради заглавията на произведенията им, затова и понякога я очакваха тежки разочарования. Но сега не говорим за това.

В тази стая имаше малка масичка до широк прозорец, който гледаше към доста мрачен двор. Възклицанието на приятел на майка ѝ помогна на Емелин да забележи колко тъжна изглеждаше стаята ѝ; дотогава тя никога не бе усещала въздействието на предметите върху настроението си. Хората, които обръщаха внимание на материалните блага, бяха разпределени от нея в категорията на маниаците. Винаги гологлава, с разпилени коси, нехаеща за вятъра, за слънцето, най-доволна, когато се връщаше цялата мокра от дъжда, сред полето тя се отдаваше на буйни изживявания, сякаш те представляваха истинският ѝ живот. Седем-осем левги на кон, в галоп, изглеждаха игра за нея; в ходенето пеша беше ненадмината; тичаше, катереше се по дърветата и ако не вървеше по парапетите вместо по тротоарите край реките, ако не се пързаяше по перилата на стълбите, беше убедена, че го прави само от благоприличие. Отгоре на всичко, когато живееше при майка си, обичаше да се измъква навън сама, да съзерцава полята и да не се среща с никого. Детското влечение към уединението и удоволствието, което изпитваше да излиза, когато времето беше отвратително, се дължеше, както

си обясняваше тя, на това, че беше напълно уверена – *никой няма да тръгне да я търси, докато се разхожда*. Неизменно водена от тази странна идея, на своя глава поемаше с лодка по течението, излизаше от парка, през който реката течеше, без да си задава въпроса къде ще я отнесе стихията. Как ѝ позволяваха да се излага на толкова много опасности? Не се наемам да ви обясня.

Извършвайки всички тези лудешки подвизи, Емелин беше и майтапчийка: имаше доста закръглен чичо, той се смееше глуповато, но беше прекрасен човек. Успя да го убеди, че по външност и по ум е свършено негово копие, а изтъкваше такива доводи, които можеха да разсмеят и мъртвец. По тази причина достопочитеният чичо изпитваше към племенницата си безгранична нежност. Тя си играеше с него като с хлапе, скачаше на врата му, когато той идваше, качваше се на раменете му. До каква възраст ли? И това няма да ви кажа. Върховното забавление на малкото дяволче беше да кара този толкова сериозен на вид мъж да ѝ чете на глас: беше му много трудно, тъй като той не успяваше да намери никакъв смисъл в книгите, това се долавяше по начина му на произнасяне на словата; поемаше си дъх по средата на изреченията, водеше се единствено от капризите на дишането си. Представете си какво безсмислие се получаваше, а детето припадале от смях. Принуден съм да призная, че когато я водеха на театър, тя правеше същото по време на трагедиите, но се случваше да се натъжи посред най-веселите комедии.

Простете ми, госпожо, че ви занимавам с тези незначителни подробности, които всъщност представят едно разглезено дете. Но е необходимо да ви помогна да разберете защо девойка с подобен характер по-късно ще прояви своенравие, а няма да прилича на всички други.

Когато тя навърши шестнайсет години, въпросният чичо замина за Швейцария и взе Емелин със себе си. Щом момичето видя планините, изглеждаше сякаш е изгубила разума си, толкова буйни бяха изблиците ѝ на щастие. Тя крещеше, внезапно се измъкваше от каляската; непременно трябваше да потопи муцунката си в изворите, които избликваша от скалите. Искаше да изкачва върхове или да се спуска до потоците в пропастите; събираше камъни, късаше мъхове. Един ден се озова в някаква хижа и нямаше намерение да излиза оттам; наложи се почти насила да я изведат, отново се качи в колата и извика през съзри на селяните: „О, приятели мои, защо позволявате да си замина!“

В нея нямаше и следа от кокетство, когато я въведоха в обществото. Лошо ли е да се хвърлиш в живота, без да се подчиняваш на твърди принципи? От друга страна, не се ли случва често да се озовеш в опасност, опитвайки се да я избегнеш? Погледнете например тези бедни създания, пред които по толкова ужасен начин са представяли любовта, те влизат в светски салон с изопнати от трепет сърдечни струни и при най-малкия повод за въздишка затрептяват като арфи. Що

се отнася до любовта, Емелин все още беше съвсем невежа на тази тема. Беше прочела няколко романа, от тях измъкна цяла колекция от онова, което наричаше сантиментални глупости, охотно гледаше на тези текстове откъм развлекателната им страна. Беше си обещала да живее единствено като зрител. Без ни най-малко да я е грижа за тоалета, за фигурата, нито дори за остроумието, когато трябваше да отиде на бал, закичваше цветове на главата си, не я интересуваше какъв ефект ще произведе прическата ѝ, навличаше някоя копнинена рокля, както се слага ловен костюм и, без да губи време да се оглежда, потегляше жизнерадостна.

Досещате се, че при нейното богатство (тъй като, докато беше жива майка ѝ, тя притежаваше доста значителна зестра) всеки ден се появяваха кандидати за ръката ѝ. Тя не отказваше никому, без да го подложи на проверка: но тези последователни изпитания представляваха за нея само възможност да създаде галерия от карикатури. Премерваше мъжете от главата до петите много по-самоуверено, отколкото беше характерно за възрастта ѝ; след това вечерта, заобиколена от най-добрите си приятелки, възпроизвеждаше пред тях сутрешната среща; естественият ѝ талант да имитира изпълаваше тази сцена с невероятен комизъм. Един изглеждаше притеснен; друг се оказваше крайно суетен; този там мрънкаше носово, онзи се кривеше, когато се кланяше. Държейки в ръка шапката на чичо си, тя влизаше, сядаше, обсъждаше какво е времето като при първо посещение, лека-полека стигаше до темата за брака и изведнъж излизаше от ролята си и избухваше в смях; това беше окончателният отговор, който трябваше да приемат кандидатите ѝ.

Обаче един ден остана по-дълго пред огледалото, подреди цветята в косите си много по-изкусно от обикновено. Беше канена на тържествена вечеря, а камериерката ѝ навлече нова рокля, която не се оказа по вкуса ѝ. Дойде ѝ наум стара оперна ария, с която я бяха приспивали:

*Когато мъжките сърца опитваш да пленяваш,
възможно е любовна жар да пламне в теб.*

Отнесе към себе си тези слова и внезапно я обзе необяснимо смущение. Цяла вечер остана замислена и за пръв път я видяха тъжна.

По това време господин Дьо Марсан пристигна от Страсбург, където беше разположен полкът му; беше един от най-красивите мъже, с онзи горд и малко необуздан вид, който ви е познат. Не знаейки дали е присъствал на вечерята, където се появи новата рокля, но беше поканен на лов от госпожа Дювал, която имаше великолепно имение, близо до Фонтенбло. Емелин също участваше в лова. Точно когато влизаше в гората, звънът на рога подплаши коня, който тя яздеше. Привикнала с капризите на животното, девойката реши да го накаже, след като

го успокои, но силният удар с камшик едва не ѝ струва живота. Непокорният кон се понесе като вихър през полето и повлече непредпазливата ездачка към дълбока пропаст, но господин Дьо Марсан веднага скочи от седлото си и изтича да го спре; бе обаче повален от удара и си счупи ръката.

От този ден характерът на Емелин като че ли съвършено се промени. Веселието ѝ преля в някаква странна унесеност. Госпожа Дювал почина малко след това, имението беше продадено, а хората твърдяха, че в къщата в предградието „Сент Оноре“ малката Дювал редовно подръпвала завесата точно когато някакъв красавец на кон минавал, запътил се към Шан-з-Елизе. Както и да е, година по-късно Емелин обяви пред семейството си своите намерения, а те бяха неотменими. Не е необходимо да ви описвам как всички се нахвърлиха върху нея и каква глъчка вдигнаха, за да я разубедят. След шест месеца твърдоглава съпротива въпреки всичко, което се изговори и стори, трябваше да отстъпят пред волята на госпожицата и тя стана графиня Дьо Марсан.

— II —

Щом сватбата се състоя, веселието ѝ се възвърна. Твърде любопитна гледка е да съзреш как една жена отново се превръща в дете, след като се е омъжила; изглеждаше сякаш животът на Емелин е секнал заради любовта ѝ; щом се окажа удовлетворена, той продължи като пресъхнал за миг поток.

Всекидневните ѝ хлапешки лудории вече не се случваха в мрачната стаичка, а в двореца на Марсан, както и в най-изисканите салони, така че можете да си представите какво впечатление произвеждаха. Графът, сериозен и понякога навъсен, вероятно изпитващ известен смут от новото си положение, с тъжен израз разхождаше младата си съпруга, която се кискаше на всичко и не се замисляше за нищо. Отначало всички изглеждаха учудени, след това започнаха да говорят, накрая свикнаха, както става винаги. Макар репутацията на господин Дьо Марсан да не беше на кандидат за женене, тя се оказа великолепа за надяналия брачния хомот; впрочем дори онези, които изглеждаха строги на вид, бяха обезоръжени от добросърдечната веселост на Емелин. Чичо Дювал се погрижи да обяви, че по отношение на богатството ѝ сватбеният договор не поставя племенницата му в зависимост от който и да било господар; обществото се задоволи с доверителното сведение, което получи, и за всичко, предхождало и довело до съпружеския ритуал, се говореше като за каприз, а клюкарите дори го превърнаха в роман.

Все пак хората се питаха шепнешком какви изключителни качества са очаровали богатата наследница и са я подтикнали към безразсъдната постъпка. За всички ошетени от съдбата изглеждаше необяснимо как може да разполагаш с два милиона и да извършиш нещо без свръхестествена причина. Те не предполагаха, че ако повечето от нас държат най-вече на богатството, някое младо девойче може дори да не подозира какво представляват парите, особено когато е родено сред тях и не е виждало как баща ѝ ги печели. Точно такъв беше случаят на Емелин; тя се омъжи за господин Дьо Марсан само защото той ѝ хареса, а нямаше нито баща, нито майка, за да ѝ се противопоставят; що се отнася до неравенството на техните състояния, тя дори не помисли за това. Господин Дьо Марсан я съблазни с невероятните качества, които са определящи за истинския мъж – красотата и силата. Пред нея и за нея той беше извършил постъпка, която накара сърцето на девойката да забие лудо; и тъй като обичайната веселост понякога се съчетава с романтична нагласа, това неопитно сърце изпадна във възторг. Така че безумната графиня обичаше безумно мъжа си; за нея никой не беше по-хубав от него и когато вървяха подръка, никога не обръщаше глава след някой друг.

През първите четири години след сватбата рядко се мяркаха в обществото. Бяха наели селска къща на брега на Сена, близо до Мелун¹; по тези места имаше две-три селца, които се именуваха Ме, и понеже къщата бе построена на територията на някогашна мелница, а наричаха *Мелницата при Ме*. Беше очарователно жилище: изгледът оттам беше вълшебен. Голяма терасовидна площ, засадена с липи, се издигаше над десния бряг на реката, а от парка към Сена се слизаше по потънал в зеленина хълм. Зад къщата имаше невероятно чист и елегантен двор, посред който беше разположен развъдник за фазани; огромен парк обграждаше дома и се простираше чак до гората Ла Рошет². Познавате този лес, госпожо; нали си спомняте за *Алеята на въздишките*? Никога не съм знаел защо е наречена така, но винаги съм бил убеден, че си заслужава името. Когато слънцето огрява пътечката между габърите, а човек се разхожда сам, сред прохладата, по време на обедната жега, той вижда как дългият свод все повече потъва в далнината, чувства се едновременно тревожен и очарован, че наоколо няма никого, и неволно се унася в мечтания.

Емелин не обичаше тази алея; струваше ѝ се сантиментална и когато станеше дума за нея, присмехулните остроти от манастирския пансион избликваха в душата ѝ. Затова пък задният двор я очароваше; прекарваше там по два-три часа всеки ден с децата на фермера. Боя се дали героинята ми няма да ви се стори

¹ Селище в края на Фонтенбло, на 41 километра югоизточно от Париж.

² Гората Ла Рошет е своеобразно продължение на Фонтенбло, което води до Мелун.

простовата, ако ви кажа, че когато идваха да я посетят, понякога я намираха кацнала върху копа сено, размахала огромна вила в ръце и със сламки в разрошените коси; тя скачаше на земята като птичка и преди да успеете да забележите разглезеното дете, графинята заставаше пред вас и ви посрещаше толкова изящно, че мигом се оказвахте готови да ѝ простите всичко.

Ако я нямаше в двора, за да се срещнете с нея, трябваше да я потърсите в дъното на парка, на хълмче сред скалите: мястото представляваше истинска детска пустиня, като тази на Русо в Ерменонвил¹ – всичко на всичко три камъка и едно храстче; там, седнала под сянката, тя пееше, колкото ѝ глас държи, докато четеше *Надгробните проповеди* на Босюе² или някоя друга също толкова сериозна творба. Възможно бе да не я намерите и там, тогава тя препускаше на кон през лозята, принуждаваше някоя кранта от фермата да прескача ровове и плетища, с невъзмутимо хладнокръвие се забавляваше сама за сметка на клетото добиче. В случай че не я откриехте нито в лозето, нито сред пустинята, нито в задния двор, вероятно седеше пред пианото, разчиташе нова партитура, протегнала глава напред, с възбуден поглед и с треперещи ръце; заниманието с музика я поглъщаше напълно и я изгаряше надеждата да открие мелодия или напев по вкуса ѝ. Обаче се случваше и пианото да мълчи, тогава вероятно бихте видели господарката на дома седнала или по-скоро клекнала върху възглавница край камината, да подклажда огъня с ръжен. Унесенният ѝ поглед търсеше в жилките на мрамора фигури, животни, пейзажи, хиляди пораждащи мечти очертания и, потънала в съзерцание, тя неволно опарваше пръстите на крака си с нажежения от огъня ръжен.

Какви лудории, ще речете вие; но, както виждате, госпожо, аз не си измислям.

И тъй като, въпреки лудориите, беше много умна, стана така, че без да го е желала специално, след известно време около нея се оформи интелектуален кръг. През 1829 г. на господин Дьо Марсан се наложи да замине в Германия по наследствени дела, които обаче не му донесоха нищо. Той не пожела да вземе със себе си и съпругата си, повери я на леля ѝ, маркиза Д'Енри, която дойде да живее в *Мелницата при Ме*. Госпожа Д'Енри беше светска дама; по време на разцветта на Империята ѝ се носеше славата на красавица, пристъпваше със закачливо достойнство, сякаш носеше рокля с шлейф. Използваше вехто ветрило с пайети, което винаги държеше в ръка, за да прикрие половината от лицето си, когато си

¹ Паркът „Жан-Жак Русо“ в Ерменонвил, в окръг Оаза е мястото, където великият философ прекарва последните шест седмици от живота си (умира през 1778 г.). Една част от градината се нарича Пустинята.

² Жак-Бенин Босюе (1627–1704) е френски епископ, теолог, писател и талантлив оратор, един от първите защитници на теорията за политическия абсолютизъм; член на Френската академия (1671).

позволяваше по-цветисти слова, каквито охотно сипеше; но винаги успяваше да изглежда благопристойна, така че, щом ветрилото се спуснеше, клепачите на госпожата се притваряха. Начинът ѝ да вижда нещата и да разговаря отначало учуди Емелин изключително много; защото въпреки безразсъдството си госпожа Дьо Марсан си оставаше непоправимо наивна. Забавните истории на лелята, начинът, по който тя гледаше на женитбата, полуусмивките ѝ, когато одумваше другите, и въздишките ѝ, когато се тюхкаше за себе си, всичко това принуждаваше Емелин понякога да го възприема сериозно и да изглежда слисана, а нерядко изпитваше лудо удоволствие, все едно, че е прочела вълшебна приказка за феи.

Когато старата дама видя *Алеята на въздишките*, от само себе си се разбира, че много я хареса; племенничката ѝ я придружаваше от любезност. Именно там, сред порой от празни приказки, Емелин прозря същността на нещата, което ще рече на чист френски език, че разбра как живеят парижаните.

Една сутрин се разхождаха двете сами, разговаряха и стигнаха до гората Ла Рошет; госпожа Д'Енри напразно се опитваше да изкопчи от графинята историята на любовта ѝ; задаваше ѝ хиляди въпроси за случилото се в Париж, през мистериозната година, когато господин Дьо Марсан бе ухажвал госпожица Дювал; питаше я през смях дали са си определяли срещи, имало ли е открадната целувка преди сватбата и най-после – как е избухнала страстта. По този въпрос Емелин мълча през целия си живот; възможно е да се лъжа, но, предполагам, причината за това мълчание беше, че тя не можеше да говори за нищо, без да се шегува, а темата не предполагаше никакви шегички. С една дума, като видя, че напразно се старая, богатата вдовица промени подхода си и запита дали след четири години брак тази странна любов все още е жива.

– Всичко е като през първия ден – отговори Емелин, – така ще е до последния ми дъх.

Като чу тези думи, госпожа Д'Енри спря и тържествено целуна племенничката си по челото.

– Скъпо дете, заслужаваш да бъдеш щастлива и, безспорно, обичаният от теб мъж също е блажен – рече тя.

След като произнесе това изречение с приповдигнат тон, тя рязко се изправи и добави превзето:

– Струваше ми се, че господин Дьо Сорг те гледа замечтано!

Господин Дьо Сорг беше търсен в обществото младеж, голям любител на лова и на конете, който често идваше в *Мелницата при Ме*, по-скоро на гости при графа, отколкото при жена му. Същевременно беше абсолютно вярно, че гледаше *замечтано* графинята; та кой скучаещ мъж, намиращ се на дванайсет левги от Париж, няма да се взре в красивата жена, щом я срещне? Емелин никога не му

беше обръщала особено внимание, грижеше се само да не му липсва нищо в дома ѝ. Той ѝ беше безразличен, но твърдението на нейната леля я принуди неохотно да го намрази. По волята на съдбата, когато се връщаше от гората, тя видя в двора карета и разпозна, че е точно на господин Дьо Сорг. След миг той се появи, изрази съжаление, че пристига толкова късно от село, където е прекарал лятото, и че не е заварил господин Дьо Марсан. Дали от изненада или от неприязън, Емелин не можа да скрие вълнението си, когато го видя; тя почервения и той забеляза това.

Тъй като господин Дьо Сорг беше редовен посетител на операта и бе въртял любов с две-три фигурантки, на които бе давал по сто екю месечно, той вярваше в любовните си успехи и се чувстваше задължен да играе умело ролята на съблазнител. Когато се отправиха да вечерят, поиска да разбере докъде се простира очарованието му и стисна дланта на госпожа Дьо Марсан. Тя потрепери от глава до пети, толкова неочаквано бе това усещане за нея; не беше необходимо нищо повече, за да може един суетен мъж да се почувства пиян от гордост.

В продължение на цял месец лелята повтаряше, че господин Дьо Сорг е *обожателят*; тази тема стана повод за безкрайни старомодни плоски шегички и за многозначителни подмятания, които Емелин не можеше да понася, но добросърдечието ѝ я принуждаваше да ги търпи. Да се предположи по какви причини старата маркиза намираще обожателя очарователен или по какви причини понякога той не ѝ допадаше, за съжаление или за радост, беше невъзможно. Но не беше трудно да се отгатне какво въздействие оказваха върху Емелин подобни идеи, придружени естествено с примери от съвременността и с привеждане на принципите на благовъзпитани люде, които въртят любов като че ли учат нов танц. Струва ми се, че в роман, особено опасен, колкото връзките, за които става дума в заглавието му, ще откриете съждение, чийто смисъл не е проумян в цялата му дълбочина: „Твърди се, че нищо не опорочава по-бързо девойката, от покварата на хората, които тя трябва да почита.“¹ Подмятанията на госпожа Д'Енри разбудиха непознати чувства в душата на племенницата ѝ. „Каква съм аз – умуваше тя, – щом светът е устроен така?“ Мисълта за отсъствието на съпруга ѝ я измъчваше; искаше ѝ се той да е до нея, когато мечтаеше за него край камината; най-малкото би могла да се посъветва, да изтръгне истината; той непременно трябва да я знае, тъй като беше мъж и тя усещаше, че, изречена от неговата уста, правдата не биваше да я плаши.

¹ Тук Мюсе има предвид знаменития роман „Опасни връзки“ на Пиер Амброаз Франсоа Шодерло дьо Лакло (1741–1803), френски генерал и обществен деец, останал известен със скандалната си творба.